

ARAN

DIUENDRES 1 DE GÈR DE 1988

ERA NOTÍCIA:

Missa de Miejanet integruments en Aranés

Eth passat dijaus 24 de Deseme se celebrèt ena glèisa de Sant Joan Bta. de LES, era missa de "miejanet" en aranés.

Toti es fidèus que i assistiren poderen seguir era missa sense dificultats, damb es missaus que per sollicitud deth rector de Les, mossen Pau Marqués, editèt eth Centre de Normalisacion Lingüística de ra Val d'Aran.

Es tèxti des lectures tabé sigueren traduïdi ar aranés especiauments tad aguest dia.

Cau senhalar qu'es cançons interpretades per un bon número de vesins deth pòble sigueren tanben ena nòsta lengua. Entre es cançons mès coneishudes cau destacar: Eth tamborèr, eth grilhunet, eca... e d'autes cançons de tèmes de Nadau.

A mès ei d'admirar er interès d'aguesta coral en actualisar en sòn repertòri, incluint aguest an era cançon de TERRA VIUA (Tierra viva) en version aranesa. Cançon que forme part der darrèr disc de Nana Mouskouri.

Un hèt plan important ei que cada còp mès es cerimònies religioses en aranés son mès correntes. Toti es fidèus que desiren celebrar es sues misses, nòces, batialhes eca... ena lengua pròpia d'Aran ac pòden demanar ena sua Parròquia.

Ei de demorar qu'aguesta iniciatiua de hèr ua missa integruments en aranés no quede sonque reduïda ara missa de miejanet e qu'aguest hèt se convertisque pòc a pòc en part dera vida quotidiana des aranesi.

EDITORIAU

DIU EI TANBEN ARANÉS

Ja hè quaquai ans que Mossen Joan de Vielha celebrèt diuèrses ceremònies en aranés. En Bolletín "Era Veu dera Glèisa" era prumèra plana ei en aranés. Ara Mossen Pau decidís qu'era missa mès importanta der an sigue integruments en aranés, e damb ajuda des feligresi se cante tota era missa tamb melodias adaptades.

Ei evident qu'era consciència ena Glèisa auance ena definicion pera lengua pròpia d'Aran. Se hèn tabé participacions de nòces, batialhes, esquèles, eca... en aranés. Abonden aguesti tipus d'acions. Es ceremònies religioses son cada còp mès correntes.

Ei comprensible! Tad aguesti capelhans forjats ena reflexion a d'èster atau de simple: Aran a un número plan important, majoritari, de gent qu'utilise abituauments er aranés damb es amics, damb era familia, enes jòcs... Enes relacions mès íntimes era lengua aranesa ei era mès correnta.

Que i a de mès íntim, des d'un punt de vista religiós qu'adorar o parlar damb Diu?

Quin melhor present que relacionà-se damb Diu ena madeisha lengua qu'un dia mos ensenhèt era nòsta mare? Diu ei tabé aranés.

IMPRESI SENSE ADREÇA

Eth sistèma informàtic que s'installarà en Aran, serà er únic enquia eth moment installat en un organisme diferent as Direccions Generaus e as Servicis Territoriaus qu'aurà contacte dirècte tamb eth Govèrn autonòmic, e harà possible tres hèts plan importants:

En prumèr lòc, permeterà per miei deth sistèma de "Tele-Fax" eth contacte dirècte deth Conselh Comarcau de Montanha dera Val d'Aran damb totes es Conselheries e Direccions Generaus dera Generalitat. Açò harà possible era recepcion dirècta e traduïda ar aranés de toti es escrits que des des diferenti punts de Catalunya arriben entà Aran.

Eth tractament de tèxti, possibilitarà qu'eth Noticiari Aranés TOTI publicat setmanauments peth Centre de Normalisacion Lingüística, agilitise era sua elaboracion en tot poder composar es tèxti adequaments.

Aguest hèt ei plan important ja qu'a mès de hèr mès laugèra era faena de montatge, representarà ua milhora dera sua edicion, que serà ampliada a partir deth mes de Gèr de 1988.

Ua tercera possibilitat d'aguest ordenador, ei era de foncionar com "archiu terminològic", que vierà a facilitar eth trebalh d'elaboracion d'un diccionari aranés.

CALENDARI 1.988

Un an mès eth Conselh Comarcau de Montanha dera Val d'Aran a editat eth calendari que serà oferit gratuïtaments a totes aqueres persones que passen a recuelhè-le en Centre de Normalisacion Lingüística, de 10 a 14 ores deth matin.

Amassa tamb eth calendari vos oferiran tabé dus cartèls que recuelhen es nòms e es diboishi des utisi deth camp e des utisi que s'an besonh entà hèr esclòps. Aguesti dus cartèls son es prumèri d'ua serie que s'anarà ampliant durant eth propèr an 1988.

Auetz dret a un calendari gratuït per persona, s'auetz besonh de cromptà-ne bèth un mès, vos podetz adreçar ara Oficina d'Informacion e Torisme de Vielha, a on les trobaratz a rason de 200 pessetes.

HÈNT LITERATURA ...

QUAN ES BÈSTIES PARLAUEN (continuacion)

Er amo a dit: ja qu'es vaques son malautes, mo'les cau aucir, e poderam véner era sua carn.

Er amo que les escotaue gessec dera bòrda en tot arrir. Era hemna qu'ère en casa demanèc eth motiu d'aqueth arrir, prò eth sòn òme no l'ac volec dider.

Era s'enfadèc e non volec sopar, se metec en lhet e diguec qu'ère malauta.

Londeman eth poth cantaue e eth can li didec:

- Qu'es plan bèstia de cantar. No ves qu'era senhora ei malauta.
- Oc, responec eth poth, s'er amo prenesse un baston de quate pams e se n'anesse de cap ath lhet, veiries s'era hemna se lheuarie de pressa.

Eth pagés qu'ac entenec, prenguec eth baston e se n'anèc entath quarto.

- Dèisha-me, diguec era hemna que me voi lheuar e non ac voi pas saber.

BOISGONTIER e DARRIGRAND; Condes des Monts e de las Arribèras.

OPINION

CARTA DUBÈRTA DERA AGRUPACION ARTÍSTICA ARANESA:

Amic,

Era vida corporatiua dera Entitat s'a començat damb ues representacions artístiques. Cau, donques, qu'eth sòn caràcter sociau e culturau non quede en un segon lòc pr'amor qu'es actuacions artístiques an estat sonqu'eth primèr motur des activitats dera Agrupacion.

En conseqüència se formule aquest escrit, tà mèter en sòn coneishement qu'era Entitat daurís era sua pòrta d'entrada a toti aqueri que se sentisquen atirats peth sòn ideari: Activitat culturau e artística presidida pera ètica, agradable convivència e reconeishuda atencion as costums e difusion culturau aranesa.

En sòn dia aurà lòc era primèra reunion dera Agrupacion. Demanam a toti aqueri qu'ac desiren e s'identifiquen tamb es sòns principis que ramplisquen era sollicitud de sòci que trobaràn ara sua disposicion enes dependències dera Caisha de Catalunya. Avda. Castièro e dera Caisha de Pensions. Avda. Pas d'Arró, 7 de Vielha.

Un còp ramplit er imprés en qüestion, le pòden entregar enes madeishes oficines o adreçà-lo a nòm dera Agrupacion, Edifici Tuca Blanca, C/ Anglada s/n, 2on. B de Vielha (domicili provisionau).

Era quòta s'a fixat en tant sigue ratificada pera Assamblea en 3.000 pessetes ar an; es pagaments se pòden hèr semestraus o anuaus. Se demane un chèc nominatiu e/o efectiu que pòt entregà-se enes oficines ja nomentades e, tanben, ingrès dirècte ena Caisha de Catalunya a favor deth compde corrent núm. 323.2-00249 dera Agrupacion, a on se les entregarà eth rebut corresponent. S'agrairà, s'ac desiren, era sua autorisacion ara Caisha tà d'auti pagaments posteriors.

Benvengut sòci ! Bon Nadau e Feliç An Nau !

Corauments

Emilio Palomo i Santanach
President dera Agrupacion

Vesin caçaire:

T'agrade caçar e entad aquerò as escopeta e cans, tu suenhes es dues causes e eri te servissen en tot ajudà-te a passar un bon dia.

Prò i a còps un can que seguís un rastre, tarde molt en tornar e tu as de pujar entath coche e tornar tà casa. Dempús en pòble mès propèr veiguem durant molts dies (i a còps setmanes) un o dus animals perduts, mòrti de gana que recorren es carrèrs en tot cercar ath sòn amo e minjar. Non ei eth primèr còp qu'ataquen a ua garia, ne tanpòc eth primèr can ac qu'aucissen entà eliminar un problèma.

Açò non pasarie se se podesse trobar ar amo deth can; s'er animal portèsse un número de telèfono o ues dates en sòn colhar, o s'er amo s'arturèsse en pòble entà deishar avis d'a on pòden trobà-le.

Per favor..., ne eth can ne eth pagés an era culpa. Gràcies.

ANÒNIM.

INFORMACIONS

Animacion culturau gratuïta

Tà toti aqueri establiments, otèls, institucions, eca., que volgatz disfrutar o hèr disfrutar as vòsti clients o amics de bèra actuacion audiovisual sus ARAN o er aranés, eth Centre de Normalisacion Lingüística vo'la pòt oferir.

En aguesti moments auem es següents productes:

- . Audiovisual (diapositives + veu en òff): ERA VAL D'ARAN.
- . Pel·lícula en vidèo: ER ORSALHÈR.
- . Pel·lícula en vidèo de Tur: ERA VAL D'ARAN.

Se pòt passar enes sales des otèls, enes sales sociaus des pòbles, a on volgatz.

Breument auram tabé ua exposicion itinerant sus era realitat sociolingüística aranesa e un vidèo sus eth madeish tèma. Tabé vos oferim conferéncias sus qüestions de lingüística o sociolingüística der aranés.

Se vos interèsse metetz-vos en contacte damb nosati per telèfono, trucant ath número 64 00 92, o personauments en Centre de Normalisacion Lingüística dera Val d'Aran, c/ Sarriulèra n° 8, 2on pis de Vielha.

ToTi

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val d'Aran,
C/ Sarriulèra num. 8, 2on pis
Telf. 64 00 92
25.530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau

COLLABOREN:

Josep Mas Mas
Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

DIBOISHANT:

Jordi Tremosa

IMPRIMÍS:

Imprenta Vidal
C/ Túnel s/n
25.530 VIELHA

DEPÒSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris publicadi en noticiari TOTI, son-qu' exprèssen era opinion des sòns autors.

ETH REMOQUET DERA SETMANA

